

การใช้แรงงานสตรีเชิงเศรษฐกิจของครอบครัวในชนบท :
ศึกษาเฉพาะกรณีชุมชนเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย

นางสาวรัตติกกร สุนารทพัฒน์

ศูนย์วิทยพัทยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2538

ISBN 974-632-370-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I 15988041

EMPLOYMENT OF FEMALE LABOUR FORCE IN RURAL HOUSEHOLDS :
A CASE STUDY OF MUANG KHAO COMMUNITY
AMPHOE MAUNG SUKHOTHAI PROVINCE

Miss Rattikorn Sunartpin

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Anthropology

Department of Sociology and Anthropology

Graduate School

Chulalongkorn University

1995

ISBN 974-632-370-9

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การใช้แรงงานสตรีเชิงเศรษฐกิจของครอบครัวในชนบท :
ศึกษาเฉพาะกรณีชุมชนเมืองเก่า อำเภอเมือง
จังหวัดสุโขทัย

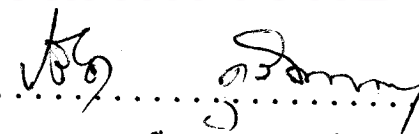
โดย นางสาวรัตติกาล สุนารทพัฒน์
ภาควิชา สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
อาจารย์ที่ปรึกษา รศ.ดร.ปรีชา ควินทร์พันธ์

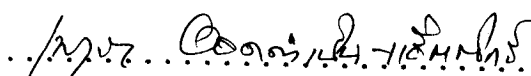
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รศ.ดร.สันติ อุงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รศ.ประสิทธิ์ สวาสติญาติ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รศ.ดร.ปรีชา ควินทร์พันธ์)

.....กรรมการ
(รศ.ดร.เบญจา ยอดคำเนิน-แอ็ดติง)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

รัตติกกร สุวรรณทพัฒน์ : การใช้แรงงานสตรีเชิงเศรษฐกิจของครอบครัวในชนบท : ศึกษาเฉพาะ

กรณีชุมชนเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย (EMPLOYMENT OF FEMALE LABOUR FORCE IN RJRAL HOUSEHOLDS : A CASE STUDY OF MUANG KHAO COMMUNITY AMPHOE MUANG SUKHOITHAI PROVINCE) และที่ปรึกษา : รศ.ดร.ปรีชา สุวินทร์พันธุ์, 75 หน้า.

ISBN 974-632-370-9

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการใช้แรงงานสตรีเชิงเศรษฐกิจของครอบครัวในชุมชนเมืองเก่า อ.เมือง จ.สุโขทัยและสาเหตุที่ผู้หญิงเข้าร่วมแรงงานเชิงเศรษฐกิจและสภาพการใช้แรงงานสตรีฯ ก่อนและหลังการเปลี่ยนแปลงชุมชน

การวิจัยได้แบ่งออกเป็นสองส่วน ส่วนแรกเสนอภาพชีวิตของผู้หญิงที่เป็นกรณีศึกษา 10 ราย ส่วนที่สองเป็นการเสนอภาพการใช้แรงงานสตรีฯ ในหมู่บ้านเมืองเก่า อ.เมือง จ.สุโขทัย ซึ่งใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่าผู้หญิงที่ใช้แรงงานเชิงเศรษฐกิจในบ้านเมืองเก่าส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป สูงสุดถึง 6 คน จำนวนสมาชิกจึงเป็นปัจจัยที่กำหนดไม่ได้ว่าจะเป็นแรงเสริมให้ผู้หญิงออกมาใช้แรงงานฯ อาชีพที่ผู้หญิงใช้แรงงานฯกลายเป็นอาชีพหลักที่นำรายได้ส่วนใหญ่มาให้ครอบครัวซึ่งสิ่งนี้ส่งผลสำคัญต่อบทบาทและการตัดสินใจภายในครอบครัวจากการที่ผู้หญิงมีอำนาจทางเศรษฐกิจภายในบ้าน แนวโน้มของการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ภายในบ้านรวมถึงบทบาทในสังคมจึงตกอยู่กับผู้หญิงเป็นส่วนใหญ่ ผลตอบแทนที่ผู้หญิงได้รับจากการใช้แรงงานฯจะอยู่ในรูปของเงินตรา คำนวณช่วงเวลาในการทำงานแต่ละวันพบว่า การใช้แรงงานเชิงเศรษฐกิจเป็นงานที่กำหนดเวลาได้แน่นอนทุกวัน แต่งานบ้านเป็นงานที่กำหนดเวลาที่แน่นอนลงไปไม่ได้เนื่องจากงานบ้านเป็นงานที่ไม่มีวันสิ้นสุด สำหรับสาเหตุของการออกมาใช้แรงงานฯขึ้นอยู่กับเหตุผลทางด้านเศรษฐกิจเป็นสำคัญ รวมถึงความต้องการรายได้เพิ่มขึ้นเข้าสู่ครอบครัว โครงการอุทยานประวัติศาสตร์ฯก่อให้เกิดผลต่อรายได้หลักของครอบครัว เนื่องจาก การเปลี่ยนอาชีพของผู้หญิงที่ใช้แรงงานฯส่วนหนึ่ง และรายได้ที่ได้รับจากการใช้แรงงานฯของผู้หญิงที่เพิ่มขึ้น การประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับอุทยานประวัติศาสตร์ฯ ทำให้ผู้หญิงมีอิสระในการประกอบอาชีพ อิสระในการเก็บรายได้มากกว่าการมีอาชีพเกษตรกรรม

ภาควิชา
สาขาวิชา
ปีการศึกษา

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C330508 : MAJOR SOCIOLOGY AND ANTHROPOLOGY
KEY WORD: EMPLOYMENT/FEMALE LABOUR FORCE/MUANG KHAO/SUKHOTHAI

RATTIKORN SUNARTPIN : EMPLOYMENT OF FEMALE LABOUR FORCE IN RURAL
HOUSEHOLDS : A CASE STUDY OF MUANG KHAO COMMUNITY AMPHOE MUANG
SUKHOTHAI PROVINCE. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. PREECHA KIVINPHAN, Ph.D
75 pp. ISBN 974-632-370-9

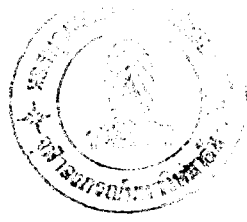
The objective of this research is to study the employment of female labour in rural households of Muang Khao Community, Amphoe Muang Sukhothai province and to find out reasons in participating in trade before and after changes of Muang Khao community.

The presentation of data is divided into 2 parts. Part one presents life history of 10 women. Part two presents female labour in rural households. This study uses qualitative research methods. This research show that primary school is the level of education that most of female achieved. They have 3-6 members in the households. Number of number was not the reason for female labour participation. Female's new occupation was the principle jobs giving extra income into family and has influencing their roles and decision makings in the household affairs. Working hours of female labour force is fixed but working hour in the households are not certain. Reason for working out of households are economics. The Project of the Preservation of Sukhothai historical town makes family principle income change because female involved in trade and services occupation. The occupations choosen make female free, i.e. to earn more than working in agriculture work.

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....
สาขาวิชา.....
ปีการศึกษา.....

ลายมือชื่อผู้ผลิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์คือแบบฝึกหัดบทสุดท้ายของการเรียนในระดับนี้ แต่แบบฝึกหัดแบบนี้จะไม่สามารถดำเนินล่วงมาจนสำเร็จได้เลยหากปราศจากการกระตุ้นเตือนจิตใจให้มุ่งสำเร็จ รวมถึงความเมตตาจากอาจารย์ รศ.ดร.ปรีชา คุวินทร์พันธุ์ ผู้ที่กล่าวได้ว่าเป็นผู้ที่กระทำให้การเรียนในระดับนี้สำเร็จครบถ้วน ความเมตตาที่สร้างความเคารพรักให้เกิดขึ้นพร้อมที่จะรำลึกในพระคุณเสมอไป

ถึงแม้วันนี้จะได้รับประสบการณ์ในด้านการศึกษามาจนถึงระดับหนึ่ง ระดับนี้ แต่มีเพียงผู้เดียว ผู้สร้างชีวิต ผู้ทำให้ชีวิตอยู่รอดและให้ความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตต่อไปในวันข้างหน้า ผู้เดียวที่สอนให้... ชีวิตรู้จักความรักที่ยิ่งใหญ่ และการให้อภัยที่แท้จริง... ผู้ที่ยืนตัวอย่างบริสุทธิ์ เมื่อเห็นชีวิตมีความสุขและเจ็บปวดด้วยเสมอเมื่อชีวิตหลังหลาด เจออุปสรรค ผู้ให้... ความอบอุ่นและกำลังใจ... ผู้ให้... ชีวิตยังคงยืนหยัดอยู่ได้แม้หน้าที่แห่งความตกต่ำที่สุดของชีวิตก้าวเข้ามา... ผู้เดียวที่ทำให้ประจักษ์ถึงคำพูดที่ว่า "ลูกคือส่วนที่แทรกอยู่ในทุก ๆ อณูของชีวิตแม่" ชีวิตนี้มี... "คุณแม่พัชรา สุনারทพิณ"... ผู้เดียวที่เป็นพระในจิตใจเสมอมาและตลอดกาล

กราบขอบพระคุณ "คุณแม่ พ.ท.อานเวย สุনারทพิณ" ผู้ที่รักและห่วงใยลูกเสมอ ผู้สอนให้ชีวิตรู้จัก กรรม บาป บุญและกล่าวที่ว่า... การให้อภัยเป็นกุศลอันสูงสุดของชีวิต... ผู้ที่จะทำให้รำลึกในความเมตตาเสมอ อีกทั้งเป็นผู้สร้าง "สุনারทพิณ" ให้เกิดขึ้น คงอยู่ งดงามด้วยคุณความดีเสมอมา

รัตติกร สุনারทพิณ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ณ
บทที่	
1. บทนำ	1
2. แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
3. ลักษณะทั่วไป	22
4. การใช้แรงงานสตรีเชิงเศรษฐกิจ	37
5. สรุปการวิจัยและข้อเสนอแนะ	63
รายการอ้างอิง	70
ประวัติผู้เขียน	75

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย